Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

7 päivänä lokakuuta 2014*

Kumoamiskanne — Euroopan unionin ulkoinen toiminta — SEUT 218 artiklan 9 kohta — Kansainvälisellä sopimuksella perustetussa elimessä Euroopan unionin puolesta esitettävän kannan vahvistaminen — Kansainvälinen sopimus, jossa Euroopan unioni ei ole sopimuspuolena — Kansainvälinen viinijärjestö (OIV) — Käsite toimet, joilla on oikeusvaikutuksia — OIV:n suositukset

Asiassa C-399/12,

jossa on kyse SEUT 263 artiklaan perustuvasta kumoamiskanteesta, joka on nostettu 28.8.2012,

Saksan liittotasavalta, asiamiehinään T. Henze, B. Beutler ja N. Graf Vitzthum,

kantajana,

jota tukevat

Tšekin tasavalta, asiamiehinään M. Smolek, E. Ruffer ja D. Hadroušek,

Luxemburgin suurherttuakunta, asiamiehenään P. Frantzen,

Unkari, asiamiehinään M. Z. Fehér ja K. Szíjjártó,

Alankomaiden kuningaskunta, asiamiehinään M. Bulterman, B. Koopman ja J. Langer,

Itävallan tasavalta, asiamiehenään C. Pesendorfer,

Slovakian tasavalta, asiamiehenään B. Ricziová, ja

Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, edustajanaan barrister J. Holmes,

väliintulijoina,

vastaan

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään E. Sitbon ja J.-P. Hix,

vastaajana,

jota tukee

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

Euroopan komissio, asiamiehinään F. Erlbacher, B. Schima ja B. Eggers, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijana,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, varapresidentti K. Lenaerts (esittelevä tuomari), jaostojen puheenjohtajat A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta ja T. von Danwitz sekä tuomarit J. Malenovský, E. Levits, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, D. Šváby, M. Berger, A. Prechal ja E. Jarašiūnas,

julkisasiamies: P. Cruz Villalón,

kirjaaja: hallintovirkamies K. Malacek,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 26.11.2013 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 29.4.2014 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Saksan liittotasavalta vaatii kanteellaan unionin tuomioistuinta kumoamaan 18.6.2012 annetun Euroopan unionin neuvoston päätöksen tiettyihin kansainvälisen viinijärjestön (OIV) puitteissa hyväksyttäviin päätöslauselmiin Euroopan unionin puolesta omaksuttavasta kannasta (jäljempänä riidanalainen päätös).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Kansainvälinen oikeus

2 Kansainvälisen viinijärjestön perustamisesta 3.4.2001 tehdyn sopimuksen (jäljempänä OIV-sopimus) 1 artiklan 2 kappaleen mukaan ”O.I.V pyrkii tavoitteisiinsa ja harjoittaa 2 artiklassa määriteltyä toimintaa. O.I.V on hallitustenvälinen tieteellis- ja teknisluonteinen järjestö, jolla on tunnustettu toimivalta viiniköynnöksiä, viinejä, viinipohjaisia juomia, viinirypäleitä, rusinoita ja muita viinituotteita koskevassa työssään”.

3 OIV-sopimuksen 2 artiklassa määrätään seuraavaa:

”1. O.I.V:n tavoitteena on toimivaltansa rajoissa:

a) ilmoittaa jäsenilleen toimenpiteistä, joilla tuottajien, kuluttajien ja muiden viiniköynnöksistä saatavien tuotteiden ja viinituotteiden alan toimijoiden huolet voidaan ottaa huomioon;

b) avustaa muita kansainvälisiä järjestöjä, niin hallitustenvälisiä kuin kansalaisjärjestöjä, ja erityisesti niitä, jotka harjoittavat standardisointitoimia;

c) edistää nykyisten menetelmien ja standardien kansainvälistä yhtenäistämistä ja tarpeen mukaan uusien kansainvälisten standardien valmistelua viiniköynnöksistä saatavien tuotteiden ja viinituotteiden tuotanto- ja markkinointiolojen kehittämiseksi, ja auttaa varmistamaan, että kuluttajien edut otetaan huomioon.

2. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi O.I.V:

– –

b) laatii suosituksia ja valvoo tällaisten suositusten täytäntöönpanoa yhteistyössä jäsentensä kanssa erityisesti seuraavilla aloilla:

(i) viinirypäletuotannon olosuhteet,

(ii) valmistusmenetelmät,

(iii) tuotteiden, merkintöjen ja markkinointiolojen määrittely ja/tai kuvaaminen,

(iv) viiniköynnöksistä saatavien tuotteiden analysointi- ja arviointimenetelmät;

– –”

4 OIV-sopimuksen 8 artiklassa määrätään, että kansainvälinen hallitustenvälinen järjestö voi osallistua OIV:n toimintaan tai olla OIV:n jäsen, ja se voi auttaa OIV:n rahoituksessa ehdoilla, jotka yleiskokous määrittelee tapauskohtaisesti toimeenpanokomitean ehdotuksesta.

5 Euroopan unionissa 21 jäsenvaltiota on OIV:n jäseniä. Unioni sitä vastoin ei ole sen jäsen. Unionilla on kuitenkin OIV:n sisäisten sääntöjen 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu ”vieraan” asema. Tällä perusteella Euroopan komissio saa olla läsnä OIV:n asiantuntijaryhmien ja komiteoiden kokouksissa ja osallistua niiden työhön sisäisissä säännöissä määrätyin edellytyksin.

Unionin oikeus

6 Maatalouden yhteisestä markkinajärjestelystä ja tiettyjä maataloustuotteita koskevista erityissäännöksistä 22.10.2007 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1234/2007 (yhteisiä markkinajärjestelyjä koskeva asetus) (EUVL L 299, s. 1), sellaisena kuin se ilmenee 15.12.2010 annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EY) N:o 1234/2010 (EUVL L 346, s. 11; jäljempänä asetus N:o 1234/2007), 120 f artiklassa, jonka otsikko on ”Sallimisen perusteet”, säädetään seuraavaa:

”Kun komissio sallii viininvalmistusmenetelmän 195 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen, se

a) ottaa huomioon [OIV:n] suosittelemat ja julkaisemat viininvalmistusmenetelmät ja sellaisten viininvalmistusmenetelmien, jotka eivät ole vielä sallittuja, koekäytön tulokset;

– –”

7 Asetuksen N:o 1234/2007 120 g artiklassa, jonka otsikko on ”Määritysmenetelmät”, säädetään seuraavaa:

”Viinialan tuotteiden koostumuksen määrittämiseksi käytettävät menetelmät ja säännöt, joiden perusteella voidaan todeta, onko tuotteita käsitelty sallittujen viininvalmistusmenetelmien vastaisesti, ovat OIV:n suosittelemat ja julkaisemat määritysmenetelmät ja säännöt.

Jos OIV ei ole suositellut ja julkaissut mitään menetelmiä tai sääntöjä, komissio vahvistaa menetelmät ja säännöt 195 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

Ennen sääntöjen vahvistamista käytetään asianomaisen jäsenvaltion sallimia menetelmiä ja sääntöjä.”

8 Asetuksen N:o 1234/2007 158 a artiklan, jonka otsikko on ”Viinin tuontia koskevat erityisvaatimukset”, 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Jollei toisin säädetä tai erityisesti [SEUT 218] artiklan mukaisesti tehdyissä sopimuksissa toisin määrätä, alkuperänimityksiä, maantieteellisiä merkintöjä ja päällysmerkintöjä koskevia, tämän asetuksen II osan II osaston I luvun I a jakson I alajaksossa sekä 113 d artiklan 1 kohdassa vahvistettuja säännöksiä sovelletaan yhteisöön tuotaviin, CN-koodeihin 2009 61, 2009 69 ja 2204 kuuluviin tuotteisiin.

2. Jollei [SEUT 218] artiklan mukaisesti tehdyissä sopimuksissa toisin määrätä, tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tuotteet on tuotettava OIV:n suosittelemien ja julkaisemien tai yhteisön tässä asetuksessa ja sen täytäntöönpanotoimenpiteiden perusteella sallimien viininvalmistusmenetelmien mukaisesti.”

9 Neuvoston asetuksen (EY) N:o 479/2008 yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä rypäletuoteluokkien sekä viininvalmistusmenetelmien ja niiden rajoitusten osalta 10.7.2009 annetun komission asetuksen (EY) N:o 606/2009 (EUVL L 193, s. 1), sellaisena kuin se ilmenee 12.4.2012 annetusta komission täytäntöönpanoasetuksesta (EU) N:o 315/2012 (EUVL L 103, s. 38; jäljempänä asetus N:o 606/2009), 9 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos viininvalmistusmenetelmissä käytettäville aineille ei ole vahvistettu komission direktiivillä 2008/84/EY puhtaus- ja tunnistevaatimuksia, joita tarkoitetaan asetuksen (EY) N:o 479/2008 32 artiklan toisen kohdan e alakohdassa, sovelletaan OIV:n viininvalmistussäännöstössä (Codex œnologique international) vahvistettuja ja julkaistuja vaatimuksia.”

10 Asetuksen N:o 606/2009 15 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Komissio julkaisee Euroopan unionin virallisen lehden C-sarjassa luettelon ja kuvauksen [asetuksen N:o 1234/2007 120 g artiklan ensimmäisessä kohdassa] tarkoitetuista ja OIV:n viinien ja rypäleen puristemehujen kansainvälisten määritysmenetelmien kokoelmassa (Recueil des méthodes internationales d’analyse des vins et des moûts) kuvatuista määritysmenetelmistä, joita sovelletaan rypäletuotteiden tuotannolle yhteisön lainsäädännössä vahvistettujen raja-arvojen ja vaatimusten valvonnan toteuttamiseksi.”

Asian tausta ja riidanalainen päätös

11 Vuoden 2010 kesäkuuhun asti jäsenvaltiot sovittivat omasta aloitteestaan kantojaan yhteen OIV:n viini- ja alkoholityöryhmässä.

12 Komissio teki 16.5.2011 SEUT 218 artiklan 9 kohdan nojalla ehdotuksen neuvoston päätökseksi tiettyihin OIV:n yhteydessä hyväksyttäviin suosituksiin unionin puolesta esitettävästä kannasta. Tätä ehdotusta ei kuitenkaan hyväksytty.

13 Portossa (Portugali) 22. ja 24.6.2011 pidetyissä yhteensovittamiskokouksissa jäsenvaltiot, jotka ovat myös OIV:n jäseniä, sovittivat yhteen kantansa kyseisen järjestön yleiskokouksen asialistalla olleisiin suosituksiin. Komissio ilmoitti, etteivät kyseiset jäsenvaltiot voineet ottaa sellaista kantaa, joka vaikuttaisi unionin säännöstöön, ja että niiden oli siis vastustettava järjestön kutakin sellaista suositusta, joka voisi muuttaa mainittua säännöstöä. Se myös esitti esimerkkiluettelon 14 suositusluonnoksesta, joiden hyväksyminen kyseisessä yleiskokouksessa rikkoisi komission mielestä unionin säännöstöä.

14 OIV:n yleiskokouksessa 24.6.2011 muun muassa jäsenvaltioiden valtuuskunnat hyväksyivät useita suosituksia OIV-sopimuksen 5 artiklan 3 kappaleen a kohdassa määrätyn yksimielisyysmenettelyn mukaisesti.

15 Komissio teki Montpellier'ssa (Ranska) 28.10.2011 pidettyä OIV:n ylimääräistä yleiskokousta varten ehdotuksen neuvoston päätökseksi SEUT 218 artiklan 9 kohdan nojalla. Tätäkään ehdotusta ei kuitenkaan hyväksytty.

16 Izmirissa (Turkki) 22.6.2012 pidettyä OIV:n yleiskokousta varten komissio teki 27.4.2012 neuvostolle ehdotuksen neuvoston päätökseksi tiettyihin kansainvälisen viinijärjestön (OIV) puitteissa hyväksyttäviin päätöslauselmiin Euroopan unionin puolesta esitettävästä kannasta (COM(2012) 192 final).

17 Kyseinen päätösehdotus ei saanut minkään enemmistön kannatusta, joten unionin puheenjohtajavaltio teki peräkkäin kaksi kompromissiehdotusta. Niistä jälkimmäinen, joka on päivätty 6.6.2012, hyväksyttiin määräenemmistöllä maatalous- ja kalastusneuvoston istunnossa 18.6.2012, ja se on riidanalainen päätös.

18 Muutamat jäsenvaltiot, joiden joukossa on Saksan liittotasavalta, äänestivät mainittua ehdotusta vastaan.

19 Riidanalaisen päätöksen johdanto-osan viidennessä, kuudennessa ja seitsemännessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(5) Luonnoksissa päätöslauselmiksi OENO-TECHNO 08-394A, 08-394B, 10-442, 10-443, 10-450A, 10-450B, 11-483 ja 11-484 esitetään uusia viininvalmistuksen menetelmiä. Asetuksen (EY) N:o 1234/2007 120 f ja 158 a artiklan mukaisesti kyseiset päätöslauselmat vaikuttavat unionin säännöstöön.

(6) Luonnoksissa päätöslauselmiksi OENO-SCMA 08-385, 09-419B, 10-436, 10-437, 10-461, 10-465 ja 10-466 esitetään analyysimenetelmiä. Asetuksen (EY) N:o 1234/2007 120 g artiklan mukaisesti kyseiset päätöslauselmat vaikuttavat unionin säännöstöön.

(7) Luonnoksissa päätöslauselmiksi OENO-SPECIF 08-363, 08-364, 09-412, 10-451, 10-452, 10-459, 11-485, 11-486B, 11-489, 11-490, 11-491 ja 11-494 esitetään viininvalmistuksessa käytettävien aineiden puhtaus- ja tunnistevaatimuksia. Asetuksen (EY) N:o 606/2009 9 artiklan mukaisesti kyseiset päätöslauselmat vaikuttavat unionin säännöstöön.”

20 Riidanalaisen päätöksen sanamuoto on seuraava:

”Euroopan unionin neuvosto, joka

ottaa huomioon [EUT-sopimuksen] ja erityisesti sen 43 artiklan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

– –

1 artikla

OIV:n yleiskokouksessa, joka pidetään 22 päivänä kesäkuuta 2012, omaksuttava unionin kanta on tämän päätöksen liitteen mukainen, ja sen esittävät OIV:n jäseninä olevat jäsenvaltiot toimien yhdessä unionin etujen mukaisesti.

2 artikla

1. Jos on todennäköistä, että 1 artiklassa tarkoitettuun kantaan vaikuttavat ennen yleiskokousta tai sen aikana esitettävät uudet tieteelliset tai tekniset tiedot, OIV:n jäseninä olevien jäsenvaltioiden on pyydettävä, että äänestystä OIV:n yleiskokouksessa lykätään siksi kunnes unionin kanta on omaksuttu uusien seikkojen pohjalta.

2. OIV:n jäseninä olevat, unionin edun mukaisesti yhdessä toimivat jäsenvaltiot voivat yhtyä tämän päätöksen liitteessä tarkoitettuja päätöslauselmaluonnoksia koskeviin muutoksiin, jotka eivät ole sisältömuutoksia, varsinkin paikan päällä tapahtuvan koordinoinnin jälkeen ja ilman, että omaksuttavasta unionin kannasta tehdään lisäksi neuvoston päätös.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.”

21 Kyseisen päätöksen liitteessä eritellään päätöslauselmaluonnokset, joita päätöksen 1 artiklassa tarkoitettu unionin kanta koskee.

Asianosaisten vaatimukset ja oikeudenkäyntimenettely unionin tuomioistuimessa

22 Saksan liittotasavalta vaatii, että unionin tuomioistuin kumoaa riidanalaisen päätöksen ja velvoittaa neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

23 Neuvosto vaatii kanteen hylkäämistä ja Saksan liittotasavallan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Siltä varalta, että riidanalainen päätös kumotaan, se vaatii toissijaisesti unionin tuomioistuinta pysyttämään kyseisen päätöksen vaikutukset.

24 Tšekin tasavalta, Luxemburgin suurherttuakunta, Unkari, Alankomaiden kuningaskunta, Itävallan tasavalta, Slovakian tasavalta sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta on hyväksytty asiassa väliintulijoiksi tukemaan Saksan liittotasavallan vaatimuksia, ja komissio puolestaan on hyväksytty väliintulijaksi tukemaan neuvoston vaatimuksia.

Kanne

25 Kanteella on yksi ainoa kanneperuste, jonka mukaan käsiteltävässä asiassa ei voida soveltaa SEUT 218 artiklan 9 kohtaa.

26 Väliintulokirjelmissään Unkari ja Alankomaiden kuningaskunta esittävät toisaalta perusteita, joiden mukaan on rikottu muitakin kuin sitä EUT-sopimuksen määräystä, joka mainitaan edellisessä kohdassa tarkoitetun ainoan kanneperusteen yhteydessä.

27 On kuitenkin niin, että osapuoli, joka on Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 40 artiklan nojalla hyväksytty unionin tuomioistuimessa käsiteltävässä oikeusriidassa väliintulijaksi, ei voi muuttaa oikeusriidan kohdetta, sellaisena kuin se on rajattu asianosaisten vaatimuksissa ja perusteissa. Tästä seuraa, että tutkittavaksi voidaan ottaa vain ne väliintulijan argumentit, jotka kuuluvat kyseisissä vaatimuksissa ja perusteissa määriteltyyn yhteyteen.

28 Niinpä tämän tuomion 26 kohdassa tarkoitetut Unkarin ja Alankomaiden kuningaskunnan perusteet on saman tien jätettävä tutkimatta.

Asianosaisten ja väliintulijoiden lausumat

29 Kanteensa ainoassa kanneperusteessa Saksan liittotasavalta väittää Tšekin tasavallan, Luxemburgin suurherttuakunnan, Unkarin, Alankomaiden kuningaskunnan, Itävallan tasavallan, Slovakian tasavallan sekä Yhdistyneen kuningaskunnan tukemana ensinnäkin, ettei SEUT 218 artiklan 9 kohtaa voida soveltaa sellaisen OIV-sopimuksen kaltaisen kansainvälisen sopimuksen yhteydessä, jonka ovat tehneet jäsenvaltiot eikä unioni sinänsä.

30 Sen mielestä nimittäin SEUT 218 artiklan 9 kohdan sanamuodosta ilmenee, että tämä määräys koskee vain kantoja, jotka on esitettävä ”unionin puolesta”, mikä edellyttää sitä, että unionilla on kyseessä olevassa kansainvälisessä elimessä edustus- tai äänioikeus.

31 Saksan liittotasavallan mukaan SEUT 218 artiklan systematiikka vahvistaa sen, että artiklan 9 kohtaa sovelletaan ainoastaan unionin tekemien sopimusten yhteydessä.

32 Sen mielestä tällainen tulkinta saa tukea SEUT 218 artiklan 9 kohdan syntyhistoriasta ja tehtävästä. Tässä määräyksessä, jossa EY 300 artiklan 2 kohta toistetaan lähes sanatarkasti, määrätään erityisestä menettelystä, joka mahdollistaa unionin nopean reaktion, mikäli kansainvälisen sopimuksen, jonka sopimuspuoli unioni on, muut sopimuspuolet rikkovat kyseistä sopimusta.

33 SEU 5 artiklan 1 ja 2 kohdassa määrätty annetun toimivallan periaate, joka koskee unionin toimivallan rajaamista, on Saksan liittotasavallan mukaan esteenä sille, että SEUT 218 artiklan 9 kohdassa määrätty menettely ulotettaisiin analogisesti koskemaan jäsenvaltioiden tekemien kansainvälisten sopimusten täytäntöönpanoa.

34 Saksan liittotasavalta toteaa lisäksi, että käytännöt ja säännöt, joita OIV:n suositukset koskevat, eivät kuulu unionin yksinomaisen toimivallan alaan vaan SEUT 4 artiklan 2 kohdan d alakohdassa tarkoitettuun maatalouden alaan, jossa on kyse unionin ja sen jäsenvaltioiden kesken jaetun toimivallan alasta.

35 Saksan liittotasavalta ja jäsenvaltiot, jotka on hyväksytty väliintulijoiksi sen tueksi, väittävät toiseksi, että SEUT 218 artiklan 9 kohdassa tarkoitettuja toimia, ”joilla on oikeusvaikutuksia”, ovat vain ne kansainvälisen oikeuden toimet, jotka sitovat unionia. Tällainen tulkinta seuraa jo itse kyseisen määräyksen sanamuodosta, ja se saa tukea määräysten, joihin SEUT 218 artiklan 9 kohta sisältyy, systematiikasta.

36 Nyt käsiteltävässä asiassa OIV:n suositukset eivät kuulu SEUT 218 artiklan 9 kohdassa tarkoitettujen toimien luokkaan. On nimittäin niin yhtäältä, etteivät tällaiset suositukset ole kansainvälisessä oikeudessa luonteeltaan sitovia. Toisaalta asetuksen N:o 1234/2007 120 f artiklan a alakohtaan, 120 g artiklaan ja 158 a artiklan 1 ja 2 kohtaan sekä asetuksen N:o 606/2009 9 artiklaan sisältyvät viittaukset OIV:n suosituksiin johtuvat unionin lainsäätäjän yksipuolisesta toimesta, joka ei ole omiaan antamaan näille suosituksille sitovan kansainvälisen oikeuden toimen luonnetta, varsinkaan suhteessa kolmansiin valtioihin.

37 Kolmanneksi Alankomaiden kuningaskunta väittää, että se, ettei SEUT 218 artiklan 9 kohtaa voida soveltaa nyt käsiteltävässä asiassa, saa tukea siitä, ettei riidanalaisen päätöksen antamisajankohtana ollut täyttä varmuutta suosituksista, jotka tosiasiassa alistettaisiin 22.6.2012 pidetyn OIV:n yleiskokouksen äänestykseen.

38 Neuvosto väittää komission tukemana ensinnäkin, että SEUT 218 artiklan 9 kohtaa voidaan soveltaa OIV:n kaltaisessa jäsenvaltioiden tekemällä kansainvälisellä sopimuksella perustetussa järjestössä, jonka on tarkoitus antaa toimia, joilla on oikeusvaikutuksia, unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamiseen, kun kyseessä oleva ala kuuluu unionin toimivaltaan.

39 Sen mielestä SEUT 218 artiklan 9 kohdan sanamuodon mukaisen tulkinnan perusteella voidaan katsoa, että koska viitteitä päinvastaisesta ei ole, kyseistä määräystä voidaan soveltaa myös sellaisten sopimusten yhteydessä, joissa unioni ei ole sopimuspuolena, kun kyse on unionin toimivaltaan kuuluvista aloista.

40 Asiayhteydestä, johon SEUT 218 artiklan 9 kohta liittyy, neuvosto toteaa, ettei SEUT 216 artiklasta eikä SEUT 218 artiklan 1 kohdasta voida tehdä mitään päätelmiä, koska nämä määräykset koskevat sitä, että unioni tekee kansainvälisiä sopimuksia, kun taas SEUT 218 artiklan 9 kohta ei koske tällaisten sopimusten neuvottelu- tai tekomenettelyä vaan sopimuksen, jolla voi olla oikeusvaikutuksia unionissa, täytäntöönpanoa.

41 Neuvoston mukaan teleologiselta kannalta SEUT 218 artiklan 9 kohdan tarkoituksena on määrätä menettelysäännöistä, joiden avulla voidaan määritellä unionin kanta kansainvälisissä järjestöissä, myös sellaisten kansainvälisten sopimusten yhteydessä, joissa unioni ei ole sopimuspuolena, kun annettavat toimet on tarkoitus sisällyttää myöhemmin unionin oikeuteen.

42 Neuvoston mielestä unioni ei loukkaa jäsenvaltioiden toimivaltaa käyttäessään kansainvälisellä tasolla toimivaltaa, joka sille on annettu SEUT 43 artiklalla viininvalmistusmenetelmien ja viinialan tuotteiden analyysimenetelmien kaltaisilla aloilla.

43 Neuvosto katsoo lisäksi, että unionilla on SEUT 3 artiklan 2 kohdan nojalla yksinomainen ulkoinen toimivalta riidanalaisen päätöksen liitteessä tarkoitettujen suositusluonnosten kattamilla aloilla, koska nämä luonnokset voivat vaikuttaa unionin yhteisiin sääntöihin. Luonnokset nimittäin koskevat viininvalmistusmenetelmiä ja analyysimenetelmiä, joita asetuksen N:o 1234/2007 120 f artiklan a alakohdan, 120 g artiklan ja 158 a artiklan 2 kohdan sekä asetuksen N:o 606/2009 mukaisesti käytetään perustana laadittaessa unionin säännöstöä tai jotka tällä säännöstöllä saatetaan sovellettaviksi.

44 Toiseksi neuvosto väittää komission tukemana, että SEUT 218 artiklan 9 kohdassa edellytetään ainoastaan, että toimilla, joita kansainvälisen elimen on tarkoitus antaa, on vaikutuksia unionin oikeusjärjestyksessä, eikä näillä toimilla tarvitse olla vaikutuksia kansainvälisessä oikeusjärjestyksessä.

45 Neuvoston mielestä kyseinen määräys siis kattaa tilanteen, jossa kansainvälisillä suosituksilla on siitä huolimatta, etteivät ne ole sitovia, oikeusvaikutuksia unionissa tämän pakottavien määräysten ja säännösten nojalla.

46 Nyt käsiteltävässä asiassa on neuvoston mukaan niin, että OIV:n yleiskokouksessa viininvalmistusmenetelmistä ja analyysimenetelmistä hyväksytyillä suosituksilla on oikeusvaikutuksia unionissa, koska unionin lainsäätäjä on päättänyt sisällyttää ne unionin säännöstöön.

47 Kolmanneksi neuvosto väittää, että tämän tuomion 37 kohdassa esitetyssä Alankomaiden kuningaskunnan argumentissa jätetään SEUT 218 artiklan 9 kohdan sanamuoto ja tavoite huomiotta.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

48 SEUT 218 artiklan 9 kohdan mukaan ”neuvosto tekee komission – –ehdotuksesta päätöksen – – sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita”.

49 Ensinnäkin on huomattava yhtäältä, että mainitussa määräyksessä viitataan ”sopimuksella”perustettuun elimeen mutta siinä ei täsmennetä, että unionin on oltava tällaisen sopimuksen sopimuspuoli. Mainitussa määräyksessä tehty viittaus ”unionin puolesta” esitettäviin kantoihin ei myöskään edellytä sitä, että unionin olisi oltava sopimuksen, jolla kyseessä oleva kansainvälinen elin on perustettu, sopimuspuoli.

50 Tästä seuraa, ettei SEUT 218 artiklan 9 kohdan sanamuoto ole esteenä sille, että unioni tekee päätöksen kansainvälisellä sopimuksella, jossa se ei ole sopimuspuolena, perustetussa elimessä sen puolesta esitettävän kannan vahvistamisesta.

51 Toisaalta on korostettava, että nyt käsiteltävä asia koskee yhteisen maatalouspolitiikan alaa ja erityisesti viinialan yhteistä markkinajärjestelyä; tätä alaa on unionin lainsäätäjä hyvin laajasti säännellyt SEUT 43 artiklaan perustuvan toimivaltansa nojalla.

52 Kun kyseessä oleva ala kuuluu edellisessä kohdassa kuvatun kaltaiseen unionin toimivaltaan, se, ettei unioni osallistu kyseessä olevaan kansainväliseen sopimukseen, ei estä sitä käyttämästä kyseistä toimivaltaa vahvistamalla toimielintensä yhteydessä kannan, joka esitetään sen puolesta kyseisellä sopimuksella perustetussa elimessä erityisesti niiden jäsenvaltioiden välityksellä, jotka ovat kyseisen sopimuksen sopimuspuolia ja toimivat yhdessä unionin edun mukaisesti (ks. tuomio komissio v. Kreikka, C-45/07, EU:C:2009:81, 30 ja 31 kohta; ks. myös vastaavasti lausunto 2/91, EU:C:1993:106, 5 kohta).

53 Edellä esitettyä eivät kyseenalaista Saksan liittotasavallan argumentit, joissa todetaan ensinnäkin, että EUT-sopimuksen viidennen osan V osastoon sisältyvät SEUT 218 artiklan 9 kohtaa edeltävät määräykset koskevat vain sopimuksia unionin ja yhden tai usean kolmannen valtion välillä tai unionin ja kansainvälisten järjestöjen välillä, ja joissa todetaan toiseksi, että se, että unioni tekee SEUT 218 artiklan 9 kohdassa myös tarkoitetun päätöksen sopimuksen soveltamisen keskeyttämisestä, on mahdollista vain unionin tekemän kansainvälisen sopimuksen yhteydessä.

54 Tästä nimittäin on huomattava, että edellisessä kohdassa tarkoitetut muut kuin SEUT 218 artiklan 9 kohdan määräykset koskevat sitä, että unioni neuvottelee ja tekee sopimuksia. SEUT 218 artiklan 9 kohta sitä vastoin koskee sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamista; tällaisia kantoja voidaan erotuksena sopimuksen soveltamisen keskeyttämistä koskevasta unionin päätöksestä hyväksyä tämän tuomion 52 kohdassa mainitussa tapauksessa myös sellaisen sopimuksen yhteydessä, jossa unioni ei ole sopimuspuolena.

55 Niinpä se, ettei unioni ole OIV-sopimuksen sopimuspuoli, ei sinänsä estä soveltamasta SEUT 218 artiklan 9 kohtaa.

56 Seuraavaksi on selvitettävä, ovatko nyt käsiteltävässä asiassa kyseessä olevat suositukset, jotka OIV:n on hyväksyttävä, mainitussa määräyksessä tarkoitettuja toimia, ”joilla on oikeusvaikutuksia”.

57 Tässä yhteydessä on niin, että riidanalaisen päätöksen johdanto-osan viidennestä, kuudennesta ja seitsemännestä perustelukappaleesta sekä sen liitteestä ilmenee, että OIV:n suositukset, jotka alistetaan tämän järjestön kyseisessä päätöksessä mainitun yleiskokouksen äänestykseen, koskevat uusia viininvalmistusmenetelmiä, viinialan tuotteiden koostumuksen määrittämiseksi käytettäviä analyysimenetelmiä tai viininvalmistusmenetelmissä käytettävien aineiden puhtaus- ja tunnistevaatimuksia.

58 Niinpä suositukset kuuluvat OIV-sopimuksen 2 artiklan 2 kappaleen b kohdassa eriteltyihin aloihin, mitä sitä paitsi yksikään nyt käsiteltävän asian osapuolista ei kiistä.

59 OIV-sopimuksen 2 artiklan 1 kappaleen b ja c kohdan ja 2 kappaleen mukaan OIV:n kyseisillä aloilla hyväksymien suositusten tarkoituksena on edistää tämän järjestön tavoitteiden toteuttamista, joissa on kyse muun muassa siitä, että avustetaan muita kansainvälisiä järjestöjä ja erityisesti niitä, jotka harjoittavat standardisointitoimia, ja edistetään nykyisten menetelmien ja standardien kansainvälistä yhtenäistämistä ja tarpeen mukaan uusien kansainvälisten standardien valmistelua.

60 On myös huomattava, että OIV-sopimuksen 2 artiklan 2 kappaleen b kohdan mukaan OIV:n tehtävänä on valvoa tällaisten suositusten täytäntöönpanoa yhteistyössä jäsentensä kanssa.

61 Lisäksi viinialan yhteisen markkinajärjestelyn mukaisesti unionin lainsäätäjä sisällyttää kyseiset suositukset tässä yhteydessä annettavaan säännöstöön. Asetuksen N:o 1234/2007 120 g artiklasta ja 158 a artiklan 1 ja 2 kohdasta sekä asetuksen N:o 606/2009 9 artiklan 1 kohdan ensimmäisestä alakohdasta nimittäin ilmenee, että OIV:n suositukset rinnastetaan nimenomaisesti unionin oikeuden sääntöihin siltä osin kuin kyse on viinialan tuotteiden koostumuksen määrittämiseksi käytettävistä analyysimenetelmistä, viinin tuontia kolmansista maista koskevista erityisvaatimuksista viininvalmistusmenetelmien kannalta sekä viininvalmistusmenetelmissä käytettävien aineiden puhtaus- ja tunnistevaatimuksista.

62 Kun asetuksen N:o 1234/2007 120 f artiklan a alakohdassa puolestaan säädetään, että komissio ”ottaa huomioon” OIV:n suositukset viininvalmistusmenetelmien sallimisesta, mainittu säännös merkitsee välttämättä sitä, että suositukset on otettava huomioon asiaa koskevien unionin oikeussääntöjen laatimiseksi.

63 Tästä seuraa, että nyt käsiteltävässä asiassa kyseessä olevat suositukset, jotka – kuten tämän tuomion 57 kohdassa todettiin – koskevat uusia viininvalmistusmenetelmiä, viinialan tuotteiden koostumuksen määrittämiseksi käytettäviä analyysimenetelmiä tai viininvalmistusmenetelmissä käytettävien aineiden puhtaus- ja tunnistevaatimuksia, voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännöstön sisältöön, jonka unionin lainsäätäjä antaa viinin yhteisen markkinajärjestelyn alalla.

64 Tämän tuomion 57–63 kohdassa esitetystä ilmenee, että tällaisilla suosituksilla on erityisesti siksi, että ne sisällytetään unionin oikeuteen asetuksen N:o 1234/2007 120 f artiklan a alakohdan, 120 g artiklan ja 158 a artiklan 1 ja 2 kohdan sekä asetuksen N:o 606/2009 9 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan nojalla, SEUT 218 artiklan 9 kohdassa tarkoitettuja oikeusvaikutuksia kyseisellä alalla ja että unioni on siitä huolimatta, ettei se ole OIV-sopimuksen sopimuspuoli, toimivaltainen vahvistamaan sen puolesta esitettävän kannan kyseisiin suosituksiin, kun otetaan huomioon niiden välitön vaikutus unionin säännöstöön tällä alalla.

65 Tämän tuomion 37 kohdassa esitetty Alankomaiden kuningaskunnan argumentti puolestaan kilpistyy SEUT 218 artiklan 9 kohdan sanamuotoon ja tavoitteeseen, koska tämän määräyksen tarkoituksena on mahdollistaa, että unionin puolesta etukäteen vahvistettu kanta ilmaistaan kansainvälisessä elimessä, jonka ”on annettava” toimia, joilla on oikeusvaikutuksia, siitä riippumatta, alistetaanko toimet, joita näin vahvistettu kanta koskee, lopulta tosiasiassa äänestykseen toimivaltaisessa elimessä.

66 Kaiken edellä esitetyn perusteella on katsottava, että neuvosto on perustellusti antanut riidanalaisen päätöksen SEUT 218 artiklan 9 kohdan nojalla.

67 Niinpä ainoa kanneperuste, johon Saksan liittotasavalta on vedonnut kanteensa tueksi, ei voi menestyä.

68 Tästä seuraa, että kanne on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

69 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska neuvosto on vaatinut Saksan liittotasavallan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska tämä on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Työjärjestyksen 140 artiklan 1 kohdan – jonka mukaan jäsenvaltiot ja toimielimet, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan – mukaisesti on päätettävä, että Tšekin tasavalta, Luxemburgin suurherttuakunta, Unkari, Alankomaiden kuningaskunta, Itävallan tasavalta, Slovakian tasavalta, Yhdistynyt kuningaskunta sekä komissio vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Kanne hylätään.**

2) **Saksan liittotasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

3) **Tšekin tasavalta, Luxemburgin suurherttuakunta, Unkari, Alankomaiden kuningaskunta, Itävallan tasavalta, Slovakian tasavalta, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta sekä Euroopan komissio vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Allekirjoitukset